

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an . . . . . 8 coroane
 „ 1/2 „ . . . . . 4 „
 „ 1/4 „ . . . . . 2 „
 Prețul unui număr . . . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdia.

Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

Politica și cultura.

— Viața noastră publică. —

I.

Chestiunea e foarte actuală. Peste o săptămână afacerea se va decide. Dieceza Caransebeșului își va avea — cel puțin așa vor crede deputații, ce-și dau votul — pe noul episcop. Adunările în taină, conventiculile, convorbirile de capacitate decurg acum în toilul lor. Câți călugări avem în biserică, toți se simt dintr'odată vrednici pentru mitra episcopescă dela Caransebeș. Toți și-au trimis agenții lor pe aici, ca să fondeze terenul, iar alții în persoană venit-au să facă promisiuni, să se convingă de visul, cari li sunt șansele. Foile fanfaroane naționaliste pe un glas fonfăit și-au spus verdictul. Ca nu cumva însă să se strice cu viitorul episcop, ce acum se plămădește în suflete, nici una n'a luat poziție pe lângă un candidat sau altul. Circumspecția aceasta condamnabilă caracterizează pe aceste foi, cari nu-s în stare să facă opinie publică, ci-s ecoul ambițiilor unei sau alteia clici.

În centru la consistor, unde încă-s candidați, așisderea s'a pus totul la cale. S'a adus o hotărâre monstră și un călugăr cunoscut ca *imoral* a fost declarat achitat de acuze, pe care el însuși nu le neagă și deși le știe, se erigează în un modern sf. Sisoe.

În toate discuțiile însă, cari le poți auzi, nici când nus'a amintit, care ar trebui

să fie cvalificația intelectuală și morală a noului episcop. Fiecine gândindu-se la episcopie speră, că cârja arhierească va fi dată vr'unui prețin, or altuia, cu care are legături, or vr'unuia, ce e naționalist înflăcărat, deși călugării noștrii toți se fer de politică. Chiar și călugărul imoral dela noi s'a amestecat în politică numai în speranța, că politica îl va curăți în fața lumii de trecut cu aventuri imorale. Căci da, am ajuns vremea, când sub mantaua naționalismului se ascund toți naufragiații.

Aceasta înseamnă, că la noi în toate se face numai politică. Și e de prevăzut, cel puțin după multele conventicule, cari se țin, că naționaliștii vor alege Dumineca viitoare pe acela, — așa se zice, noi ne-am spus părerea mai deunăzi — care le-a făcut toate promisiunile, că-i va sprijini în acțiunea lor politică.

Față de această constatare clară ca lumina zilei se impune întrebarea: oare cvalificație politică se cere dela viitorul șef al diecezei?

Nu ne atingem de persoane. De când însă cvalifică politica pentru un post de moralitate și cultură? Fiindcă până acum rar s'a auzit, că s'ar cere dela episcop o cultură superioară, activitate literară, culturară, deși fiecine e convins, că în prima linie merite de inteligență trebuie să aibă un episcop. Cu toate acestea la noi par'că cu predilecție exclusivă se cântă tot vechea

melodie. Acum o sută de ani învățatul George Lazăr, dascălul neamului, a căzut la episcopie vis-à-vis de un preot simplu, cum a fost *Vasile Moga*.

Și atunci hangul l'au dus considerațiunile politice. Bărbatul înzestrat cu cultură superioară trebui să i-a'n mână bățul pribegiei și spre fericirea României, ajunse redesteptătorul neamului de dincolo de Carpați.

* * *

Trebuie să constatăm din nou, că la noi se face prea multă politică. De atâtea ori ni-s'a spus aceasta din România. Urmarea e, că se neglijează cultura, că'n fruntea instituțiilor noastre ajung numai fanfaronii, ori protegiați, cari caută vr'o sinecură. Se face politică în numele unui popor, de năcazurile căruia nu se interesează nimeni. Poporul e bun, ca să voteze...

Sunt fenomene bolnave acestea, cari au incangrenat întreaga noastră viață publică, unde fiecine nechemat se simte vrednic a jucă rol public. Și după jocul acesta se judecă criteriile valori unui om. Dar jocul politic e ca și jocul de scenă: caută să imite numai realitatea vieții. Dând jos masca și întrând în culise, vedem nerealitatea, golătatea.

... Cu joc frivol de scenă nu se pot îndruma neamurile, le poți numai orbi cu bengalismul lui. Politica prea multă omoară cultura.

Izvorul cel mai ieftin de cumpărare din întreagă Ungaria-de-sud este la **Grünberger S. Géza, Karánsebes** Strada principală, față'n față cu bis. rom. cat. — Telefon Nr. 29.

Cel mai mare asortiment și alegere în toate soiurile de haine bărbătești și femeiești, gata, precum: pardisiuri, ghete, pălării, precum și alte feluri de articole de modă. — Băieții de școală pot fi îmbrăcați extraordinar de ieftin din cap până'n picioare. — Prin o încercare de cumpărare se poate convinge fiecare de ieftinătatea dela susnumita firmă. — Pentru

fiecare anotimp sosesc cele mai moderne novități.

Chestiuni sociale.

Noi în deceniul următor.

De tot altcum va fi orașul nostru în deceniul viitor: un oraș modern, care oferă cetățenilor săi toată comoditatea posibilă împrejmuit de un ținut bogat cu țărani bine înstăriți.

Două gări arată marea circulație comercială, multul consum industrial, firmele comerciale vor fi nu numai îmbătrânite, dar și îmbogățite. Somnul lin de dimineață al celor cu răgaz va fi suspendat de flueratul a mai multor fabrici cu și mai mulți lucrători.

Peste zi mare mulțime grăbită pe străzi: fiecare după treburile sale și cu toate acestea larma va fi mai mică; căci asfaltat va fi întru totul oraș, care nu numai, că a avut primul luminație electrică, dar tren electric încă va avea, așa ne spune primarul.

Zidiri mărețe, pompoase și mistice ca înfățișare pentru străini vor propovedui, că orașul nostru e și un centru cultural, din gimnaziul căruia să răspândește inteligența în toate părțile graniței, inteligență, care va căuta să regenereze soarta poporului.

Căci da, și poporul s'a schimbat. Mai rar va fi un așa popor muncitor, iar munca aduce îndestulare și fericire. Nu va mai fi om sărac în acest ținut, unde munca se răsplătește îndoit ca în alte părți.

Preoții și învățătorii de mult s'au pus a îndrumă poporul înspre bine, l-au îndemnat îndeosebi, ca să-și dea copii și la meserii, cari sunt plug de aur și pe cariera negustorească. Doar cine trăește azi mai bine, decât duchenarul și meseriașul, pe cari nu-i

arde soarele, nu-i bate vântul, nu-i ajunge ploaia și totuși au totdeauna de toate.

În orașul nostru vor fi de bună seamă cei mai mulți meseriași români și duchenari. De ce adevărat să nu aibă un Român un atelier mare de lucru, ori o prăvălie mare? Au alții doar minte mai bună, mai multă decât a Românului? Păcatul e, că Românii merg foarte puțini pe aceste cariere, cari azi sunt sigure și bune.

Preoții și învățătorii noștri vor fi priceput aceasta. Căci numai dela ei atârână, ca cât mai mulți Români să îmbrățișeze meseriile și negoțul. Ocaziunea acum e cea mai potrivită. Până acum depărtatele noastre sate grănițarești erau prea la o parte... Dar acum Burdia li-a făcut tren, pentru ca să le scoată din negura neștiinței și inculturei. Calea ferată a avut urmări bune, pentru că preoții și învățătorii au dat pe oameni la schimbarea felului de trai în felul amintit, iar la institutele diecezane ar fi — o de ar fi! — un profesor de economie, care se pricepe și care nu-i indolent, ca cel ce atâta vreme ne-a nefericit granița, faimosul Bălan.

Căci da, civilizația iute te duce la creangă verde, dar numai atunci, când ești din obiceiurile patriarhale...

Și cu trenul, cu gimnaziul s'a gătat viața patriarhală în graniță; chiar și la conzistor va încetă.

Și iarăși grație gimnaziului plină va fi granița de oameni cu școală, cari azi cu lampa îi cauți ziua. Fiindcă până la cel mai bun președinte Burdia nimeni nu s'a îngrijit de năcăzurile grănicerilor, dela care președinte își va împrumută poate acest deceniu numele.

De-ale săptămânii.

Să ne mai ocupăm cu doamna cu două nume? În mânăjurile ei, de condei se subscrie „Elena de Iacobici“, iar în *chitanțe* „Elena Popovici“. Ne mirăm, că mai poartă numele fostului soț, când toată lumea știe cum s'a purtat față de el. O privire în datele de proces ne-ar putea lămuri în această privință, ne-ar arăta cât de drăguță a fost ea în viața familiară. Și pentru că n'a fost în stare să ferească pe soțul său, acum caută să ferească pe grăniceri.

Și încă ce fericire! Ea subscrie cambiile, iar grănicerului în schimb i-se da ocaziune să studieze pe bunurile dela Plopu *economia rațională* a Elenutei. Da, da, se pricepe ea de minune la fericirea grănicerilor, numai cât ea, ca reprezentanta grănicerilor, cam concentrează în persoana proprie fericirea.

Scurt și bine, Elenuta, ca să scape de învinuirea, că ar fi tradat dlui Burdea cele petrecute în conferențele ținute cu ocaziunea alegerii de prezident la comunitatea de avere, să laudă cu *faptele* tatălui său.

Ea a constatat, că a fost trădare, iar noi am dovedit, că trădarea a putut fi săvârșită numai de ea sau de fratele ei, pentru că ei aveau interese la mijloc, ei voiau să pună mâna pe conducerea comunității de avere — se înțelege — pentru fericirea grănicerilor. Cum ar fi cu *străicutele*! Oricât s'ar zvârcoli ea, ca să scape de învinuirea trădării, noi din nou susținem, că dacă trădarea s'a întâmplat, altul n'a putut-o comite, decât ea sau fratele ei. Am arătat deja prin publicarea epistolei ei, că își ascuțeau dinții

FOIȚA.

UN SUFLET.

„Cum se poate frate? Ce nebunie ți-a venit? Iți dai tu seama de ceea ce ai făcut!?!“

George se așază pe scaun și luând mâna amicului său zice:

— „De, îmi dau seama. Și dacă n'ar fi gândul, că poate o să o nenorocesc, cred că aș fi vesel de ceea ce am făcut“.

— „Cine, frate! o cântăreață de cafeconcert? tu, și o cântăreață! dar asta e culmea! asta e! Știi, au să te ia toți la ochi, ai să fii ca un paria; n'o să ia decât zile rele în casă, fiindcă fatal toate acestea au să te amărăscă, au să te facă rău, gâlcevitor... În sfârșit... cum s'a întâmplat? căci știu, că erai logodit cu o domnișoară din societatea bună“.

George, își trece cu mâna peste frunte suspină, ca și când ar aprobă în suflet cele spuse de amicului său, dar el se îndreaptă și zice cu aer hotărât:

— „Logodnica mea? da, mi-aduc aminte: să nu râzi de mine, că fac pe omul care uită: aș dori să uit această perioadă din viața mea. Știi, dar de unde să știi tu“...

Țineam la fata asta, eu care azi am șters-o din amintirile mele, țineam la ea cu o patimă, care mergea din ce în ce crescând. Și o râvneam cu toate fibrele inimei și corpul meu, așa, că abia așteptam să o iau. Din ziua în care m'am „dedicat“ ei, am renunțat la orice petreceri, la relațiile cu prietenii mei, la tot. Singura legătură, pe care o aveam eră cântăreața mea. Am rupt și cu ea orice relații, și am devenit cel mai așezat băiat“.

— „Cum frate? Așa dintr'o dată? Așa brusc? Adică vrei să-mi spui că un tip de chefuitor ca tine își poate modifica peste noapte noapte apucăturile? că ai putut să te transformi așa de brusc? Par'că, știi, nu vreau să te jignesc, dar par'că nu prea îmi vine a crede cele ce-mi spui“.

— „Cum vei vroi. Eu îți spun, să vezi cât de înflăcărat eram: am schimbat totul în mine. Cred că mi-aș fi schimbat și sufletul, numai ca să-i pot place. Se vede că și părinții ei, vedeau în mine pe omul de carieră, pe viitorul președinte de tribunal, căci toți credeau că după zelul pe care-l depuneam în funcțiunea mea, aveam să fiu repede înaintat. Ei iată: într'o noapte la o serată dansantă, se iscă între mine și unul din cei de față, un gălăgios oarecare, o ceartă, pe care trebuia să o termin cu martori, căci eu, spre a nu fi considerat drept un fricos, am

scos batista și mi-am lovit adversarul cu ea peste obraz, cum ai lovi o gheată prăfuită. El a vrut să sară la mine. Ei și de aci scandal, martori, întâlnirea pe a doua zi, și apoi urmă duelul.

Intr'un oraș de provincie nici nu e nevoe de ziar; o știre este aflată de tot târgul cu iuțea fulgerului. Toată lumea aflase, și asta am văzut-o cum a intrat servitorul la mine dimineața. Eră consternat: m'am întors cu fața la perete și am vrut să mai dorm puțin, căci mă culcasem târziu. Dar abia a eșit el și mi-a intrat cineva în odaie: eră cântăreața. Galbenă, cu ochii roșiți de nedormire, — eu nici n'am apucat să mă desmeticesc bine, căci nu-mi explicam cum a avut curagiul să intre la mine după ce-i interzisem să mai vină, — ea mi-a căzut în genunchi lângă pat.

— „Ți-am spus să nu te mai arăți la mine“ am strigat eu, cercând să par furios de această neascultare. „Ți-am spus'o! ce, nu înțelegi ce vorbesc!? Să nu mai calci pe aci. Acuma ești, pleacă repede, că sun servitorul să te dea afară!“

Dar eră atâta disperare în arătarea ei, atâta rugă umilită, încât eu, crezând, că i s'a întâmplat vre-o nenorocire, și în amintirea dragostei ce avusese pentru mine, m'am domolit și am întrebat'o:

MOBILE de tot felul, mare asortiment cu prețuri moderate
se află la **George Frohnmeier**, mă sar

DEPOSIT:

Caransebes, Str. Principala
în Casa Diecezana

după prezidenție. *Ea*, în loc să se spele, caută să facă vorbe, că în ce chip a ajuns epistola în mâinile noastre. Aceasta nu împoartă. Rămâne fapt constatat, că *ea* a umblat după *potcoave*, că fratele ei, *dl colonel*, a râvnit la postul de prezident și aici e motivul dragostei pentru fericirea grănicerilor.

Poate că epistola nu ajunge pentru a dovedi sinceritatea ei. Mai aducem dovezi. Ca să facă loc fratelui ei, nu s'a mulțumit numai cu epistola scrisă, ci a compus chiar și *abzicerea* reprezentantului dela Armeniș.

Era în preajma alegerii. Eră tocmai pe timpul, când ferberea, era mai mare, când conferențele se țineau la *ea* în casă, atunci *ea* umblă pe la spatele comisiunii, să aleagă pe fratele ei.

Conceptul *abzicerii*, scris de *mănușa* sinerei Elene, e de următorul cuprins :

Onorată reprezentanță comunală din comuna Armeniș.

Cu aceasta vă mulțămesc de încrederea, care ați pus-o în mine, alegându-mă de reprezentat la comunitatea de avere. Eu sunt om mai vechiu, și nici nu pot să apăr drepturile comunei între împrejurările de acuma.

Armeniș, în 29 Iunie 1904.

Pavel Semescu,
econom din Armeniș.

Nu mai comentăm. Originalul se află la redacție, și cei curioși îl pot vedea ori când. Nu mai întrebe că cum a ajuns în mâinile noastre. Trebuie numai să constatăm, că machinațiunile ei n'au succes, pentru că Semescu, nepotul ei, nu l-a ținut pe colonelul Iacobici mai vrednic pentru a fi reprezentant la comunitatea de avere, n'a subscriș, ci s'a dus și a votat pentru dl Burdia.

Acum voește să-și spele păcatele cu faptele tatălui său. Nu vorbim despre cei morți, ținem însă să constatăm, că regretatul maior Iacobici, tatăl ei, n'a făcut pentru grăniceri nici un bine, pentru că n'a avut capacitatea să facă. S'a distins *odată* și atât tot.

Dar' laude-se *ea* cu faptele ei cele bune, pentru că e prea bine cunoscută povestea păstorului de *gâște*, care le bătea, până ce odată gâștele s'au revoltat, zicând : „Pentru ce ne bați, ori nu ști, că străbunii noștri au mântuit, capitolul? Știu a răspuns, *dar ce-ați făcut voi?*”

Așa e și povestea ei. Dar, ca *ea* să nu ne poată băga vina, că o atăcăm și nu-i dăm posibilitatea da se apără în fața cetitorilor noștri, îi deschidem coloanele foii noastre pentru următoarele :

1. Să ne trimită spre reproducere fotografia de *miresă*.

2. Să ne descrie procesul decurs între *ea* și fostul ei soț la tribunal.

3. Să publice acuza bărbatului în procesul de divorț.

4. Să ne spună istoricul acțiilor dela Făget.

5. Să ne spună, cum s'a revanșat d-na Uratoriu pentru cambiul subscriș.

Atunci din nou vom sta de vorbă cu *ea*, ba vom îngriji chiar de un biograf bun, ca *ea* nici după moarte să nu fie dată iutărit.

* * *

Asociația de idei ne duce dela *ea* la aliații ei. *Ea* își publică esercițiile de stil în foile lui Birăuș.

E bine poate să mai vorbim și de aceste organe de publicitate. Erau timpuri fericite când „*Lupta*” și „*Poporul Român*” se puteau lăuda, că sunt ale partidului național.

Astăzi? Astăzi sunt cu totul ale analfabetului Birăuș. Știm doară, că deputații s'au fost retras de mult dela *Lupta*, și mai rămăsese în mâinile dlui Vlad „*Poporul Român*”.

Avem știre pozitivă, că înainte cu 3 luni și dela „*Poporul Român*” s'a retras Vlad cu totul și acum aceste fițiuce sunt pe ducă.

Ne revoaltă însă un lucru. Dl Vlad s'a retras în toată forma dela „*Poporul Român*”

— „Ei ce ai? scoală din genunchi Eleno, spune cu ce te pot ajuta... însă, te rog, altă dată să nu cumva să mai vii la mine. Dacă vrei, scrie-m, dar știi, lasă-mă să-mi trăc viața mea și tu pe a ta. Ei spune, cu ce te pot servi, dar spune mai repede, că mi-e somn.

„Fata a început, întâi pe un ton așa de încurcat de lacrimi încât nici nu înțelegeam aceia ce vroia să-mi ceară. Abia cu încetul am priceput: venise să mă roage, să nu mă bat în duel, să mă cruț, să refuz a eși pe teren, și îmi cerea adresa martorilor mei, ca, să se ducă să-i roage, să nu admit eșirea pe teren, căci ei i-se păruse că este vorba de a ne bate cu pistolul”.

„M'am uitat la *ea* și vroiam să par aspru, dar simțiam cum mi se muiă inima, cum tot trecutul de duioșie, toată dragostea pe care mi-o inspirase fata asta, se ridică în mine, și par'că ceva din mine, par'că inima, par'că sufletul meu, întindea brațele spre fata asta, o simplă cântăreață, dar care, — după câte mi se spusese de cătră amicii cari o... înconjura, — îmi rămăsese credincioasă.

„*Ea* continuă din genunchi să mă roage să-i dau adresele martorilor, vroia să meargă la ei, vroia să înceapă orice mijloc ca să nu ne batem, în sfârșit eră ca o desperată. La urmă deși înduioșat, i-am dat pe un ton brusc o adresă falsă, și am amenințat-o cu

bătaia dacă voiu mai vedea-o. M'am purtat ca o brută, dar, spune tu, ce eram să fac?”

„In cursul zilei, se hotărâse întâlnirea pe a doua zi, cu pistolul. Mi-am înaintat întâiu demisia din magistratură și m'am dus pe la logodnica mea. Mama ei m'a primit foarte corect, dar cu un aer de rezervă și după câteva banalități: când a sosit fata, m'a lăsat cu *ea* și a trecut să-și primească croitoreasa.

„Logodnica mea a fost mai rece decât mama ei și nici n'a scos măcar o vorbă despre duel. Mă simțeam par'că, nu știu cum, jignit. Nu că ași fi vrut să-mi vorbească, de duel; dar să fi văzut un grăunte de îngrijorare, de neliniște, căci în definitiv puteam să fiu ucis, și dacă ținea la mine cătuși de puțin, s'ar fi manifestat, căci amândouă știau de acest duel, și ca dovadă, că știau eră rezerva, și răceala asta neobișnuită, după care păreau, că se adăpostesc”.

„Am plecat: servitorul meu a venit să-mi spună la masă, că fata cea de azi dimineață, este acasă la mine, că a zis, că se culcă înaintea uși și că vrea cu orice preț să-mi vorbească. La miezul nopții când am vrut să reintru, am găsit-o lângă ușa mea, dormea pe un scaun, zdrobită de oboseală.

(Va urma).

și cu toate aceste numele D-Sale și astăzi e pe foaie.

Cum se explică aceasta, când știut este, că foile sunt pe numele lui Virgil Coroi alias George Pleșoian?

Și cum se poate, ca dl Vlad să fie *editorul* „*Poporul Român*”, când Birăuș se subscris „*editor-administrator*” al foilor „*Lupta*” și „*Poporul Român*”? Sau se face aceasta pentru seducerea poporului? Oare să nu fie sosit deja timpul, ca în mod sincer să se tracteze cu poporul românesc și să nu mai fie sedus pentru a hrăni pe Birăuș, carele aparține la toate partidele?

Lumină are fie! Poporul românesc mai abonează fițiucele lui Birăuș, pentru că pe foaie e numele dlui Vlad.

Dl Vlad e om cu poziție, ba e deputat dietal și ca atare are datorința să umble pe calea cea corectă și să nu permită, ca numele său să se tolosească pentru seducerea publicului mare. Noi susținem cu toată hotărârea și în caz de lipsă putem dovedi, că dl Vlad nu mai are absolut nici o legătură cu „*Poporul Român*” și cu toate aceste numele D-Sale tot mai figurează pe foaie.

Punem dlui Vlad întrebarea: *Ești D-Ta și acum editorul foaiei „Poporul Român” și dacă nu, din ce cauză permiți ca cu numele D-Tale să fie sedus publicul cetitor?*

Oare dl Vlad va avea bunul simț să ne răspundă la întrebarea noastră?

Epistolă.

Mult Stimat dle Redactor!

Vă rog să dați loc în „*Severinul*” următoarelor șire:

„*Drapelul*” în articolul său „*Act istoric*” publicat în Nrul 91 al anului curent este mahnit pentru că conducătorul administrativ al cercului Roșia nu a luat la cunoștință și respective a interzis ținerea adunării populare convocată la Abrud-sat în scopul ca deputatul Ighiului Dr. Alexandru Vaida-Voevod să-și facu darea de seamă cătră alegători; titulează decusul pretorial de un act istoric pentru noi Români pentru că a călcat dreptul cetățenesc; în ton sarcastic derivă acest decus dela porunca „*contelui nobil dela interne*”.

Nu mă simțesc competent a lua sub apărare sau sub critică decusul protopretorial din chestiune, pentru liniștirea celor interesați însă și pentru a aduce la lumină convingerile noastre ale alegătorilor pe care unii dintră așa numiții exmiși noștri politici au avut cutezanța a le sugrumă și și-au permis în mai multe ocaziuni a colportă prin ziaristica naționalistă astfel de propuneri și hotărâri însuflețite pe cari noi alegătorii nici când n'am avut intențiunea să le facem; și de cari noi sărmanii nici că visasem până ce am văzut pe onoratul nostru deputat la adunarea convocată de sine însuși, scoțând din buzunariul său propriu hotărârea, ce noi o v'om face. Sărmană însuflețire! Conducere naționalistă! Zic pentru ca să ne lămurim fie permise următoarele:

În cazul de față protopretorul cercual nu a luat la cunoștință anunțarea adunării în Abrud și Abrud-sat, care este edificat strâns cu Abrudul fiind la fața locului târg de săptămână din punct de vedere a ordinei publice.

Dle corespondent! Ar fi de așteptat ca și unii dintre deputați, cari nu odată au dat semn despre aceea, că ce privește deputăția nimic altceva nu le stă înaintea ochilor mai scump decât interesele lor private, să respecte mai mult atât ordinea publică, cât și pe acei funcționari, cari sunt chemați pentru a ține ordinea publică. Ba cu drept am putea pretinde mai cu seamă dela acei domni, cari fac legislațiunea țării să se profundeze în interesele multe publice.

Cred aici nu mă vor combate unii dintre deputații noștri români, cari vai puțin fruct au adus cauzelor publice de stat sau barem cercurilor pe cari reprezintă. Cinstite și onoare excepțiunii! Mai puțin alai și mai multe fapte domnilor deputați naționaliști! Cu drept am putea zice noi alegătorii mai mulți Burdia și mai puțini Petrovici, Vaida etc. etc.

Dle corespondent! Oare este consult a ține o adunare publică în zi de târg? Nu din punct de vedere a ordinii și din punct de vedere economic. Aș vrea să-l văd pe dl Petrovici, care și dela natură e cam răgușit, cu plăcere ar vorbi în strada Timișorii din Lugoj în zi de târg, când sau un porc sau un bou sau o capră ba ici-colea câte un omiluminat de alvălucul din târg îl conturbă în vorbire, sau poate D-Sa tocmai aceea intenționează să nu-l audă nime? Oare câtă poliție ar trebui să stea la dispoziția oficiantului, care e esmis pentru ca să-l țină în frâu în sudalmele sale pe deputatul.

Dar oare dnul Vaida cu ce scop a convocat adunarea poporală, tocmai pe zi de târg?

Pentru că însuflețirea noastră de astăzi, să fim sinceri, față de deputații noștri naționaliști să apropie de zero. Ne-am săturat de vorbe bune și frumoase, dar seci.

Mai departe să-mi permită dnul corespondent întrebarea: dacă d-sa s'ar bucura de împrejurarea de a dispune ca proprietar peste un loc oarecare, suferi va avea, că unul sau altul străin să țină adunare acolo respective să îi folosească locul; și ce mai curios ca dnul protopretor să dispună oficios peste acel loc. Așa cred atuncea pe altă sorcea și mai groasă ar suna critica „Drapelului“.

Dar oare împrejurul bisericii este loc pentru întruniri politice?!

Domnii deputați naționaliști sau c'am prea încrezut.

Și ce folos mare va avea sârmanul țaran, care cu mult dor a așteptat o săptămână întreagă ziua târgului de săptămână, unde ș'a dus puii, ouăle, purceii, etc., pentru ca să și facă banii trebuincioși pentru daraverile caznice, văzând tîmbălăul adunat pe lângă domnii cei luminați cari au venit din Pesta să propage știința, își lasă tot și, cum e omul dela natură curios — grăbește și el la tumultul adunat: oare atuncea nu suferă daune economice birtul? Așa cred ar fi mai consult să dăm pace târgului să rămână târg. Ei dar, cine ar fi atunci năimiți pentru ca să bineveniteze pe scumpul nostru orator dacă nu ar fi de cei de prin târg.

E foarte curios comentariul dlui corespondent referitor la interzicerea adunării. Adecă aceasta s'ar fi întâmplat la ordine mai înaltă și, că aceasta procedură ar fi o demonstrație pentru ochii lumii contra dlui Vaida.

Ridicați-vă cuvântul stimaților alegători, cari cu ochii deschiși ați avut plăcută ocaziune poate poate mai de multe ori a vedea pe domnul nostru deputat scoțând din portofoliul său un act adus cu sine de acas pe care d-sa singur l'a compus, l'a scris și la prezentat domniei-voastre. Zice la fața locului „pofește dle preot citește acest proiect de moțiune“. Apoi sârmanul preot devenind confus, că prea înalt domnul deputat a stat cu el de vorbă, citește cu chiu cu vai neligibila scrisoare advocăteală: „Noi alegătorii din cercul X votăm încredere ablegatului nostru N. N., suntem îndestuliți cu politica sa, suntem încântați de manifestațiunile sale în parlament, etc.“

Și noi sârmanii nici idee n'am avut despre ceea că mai avem să și hotărâm ceva. De însuflețire nici vorbă. Ba așteptasem cu drept vre-o ajutorare sau barem încă o promisiune goală. Când ce să vezi, zice domnul deputat, că suntem emoționați de venirea sa între noi. Să răzi domnule în palme! De calibrul acesta, publică ziaristica naționalistă, multe de toate în numele nostru, însă fără plenipotența noastră.

Aceasta e însuflețirea!

Și oare dacă fibirăul dela Reșița, iar interzice domnului deputat dela Zorlenț să mai agite pe sârmanii Târnoveni să nu îi ducă la sapă de lemn, n'ar suna vocile ale scumpilor noștri magnifici?

Dar până când! Și dnul corespondent mai are curagiul a declara decisul respectiv de act istoric care ne calcă drepturile noastre?

Să nu ne ridicăm nici când pe contul altuia. Să dăm buna pace fibirăilor și miniștrilor, cari își cunosc mai bine chiemarea decât noi laicii.

Reșițanul.

Votul pentru toți.

O vară întregă s'a discutat asupra votului universal. S'au făcut numai combinații, fiindcă fapte sigure nu s'au știut. Numai cât din când în când vântul aspru al curiozității cu forța da la o parte ceva din vălul, ce încă și azi acopere chestia sufragiului universal.

S'au mișcat socialiștii. Azi toată săptămâna fac în Capitală și 'nalte părți ale țării demonstrații, fiindcă se știe ceva și adecă, că votul va fi plural, adecă vor fi de aceia, cari vor avea un vot, alții două, alții trei, iarăși alții nici unul.

Aceasta nu le place nici naționaliștilor. Numai cât pe ei nu-i mai ascultă poporul, la adunări nu mai merge, dar nici ei nu-s mulțumiți, deși foaea metropolitului a arătat, că votul plural nu e mai rău pentru noi, decât cel de azi, dar nici nu ne scoate din proporția alegătorilor de acum.

Contra pluralității mai sunt și alții, așa că lupta discuției va fi înfocată.

Andrássy însă a declarat-o, că el vrea, ca felul de votare să fie plural. Votarea va fi decentralizată și publică, nu secretă.

GLOSE.

La tot pasul poți observa, că orașul nostru a căpătat stropitoare nouă. ... Praful, grămezi-grămezi e pe străzi.

* * *

Ce mai rău îngrijit edificiu, lipsit de orice gust e edificiul, unde sălășluiește consistorul... pe dinafară.

Dar pe dinlăuntru?

* * *

Cu reeditarea unor predici ale foștilor săi profesori își începe activitatea noul frefesăr, profesor, noi i-am zis profesor de teologie, pe care singur nu l-am auzit nici când predicând.

A reedita ceva e o muncă mecanică, lipsită de gândire și inteligență.

Facem numai constatarea!

NOUȚĂȚI.

Știri personale. II. Sa dl deputat Constantin Burdia a plecat la Pesta, ca să ia parte la desbaterile dietei. — Primarul și redactorul nostru responsabil Octavian Bordan, în 22 l. c. s'a reîntors din concediu deplin sănătos.

I. P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta, vicarul episcopesc al diecezei Caransebeșului, după cum ni-se comunică din Budapesta, a fost primit Luni în audiență la ministrul-prezident Wekerle, iar Marți la M. Sa. Regele, căruia i-a mulțumit pentru distincția de acum doi ani.

Reuniunea învățătorilor rom. gr. cat. a ținut adunare generală în 21 Septembrie, în Timișoara, sub președința canonicului Dr. Ioan Boros.

Jurați pentru ciclu de pertractări, ce se va începe în 15 Octomvrie sunt sortați: Alex. Fűszfás, G. Zevoian, V. Damian, L. Radó, S. Németh, L. Király, A. Tulia, Béla Forka, L. Dombora și Vasilie Marița din Caransebeș, apoi Ilie Pepa din (Armeniș), Fl. Bacila (Feneș), V. Săgârcean (Orșova), I. Banomi (Orșova), I. Groșorean (Teregova), Iosif Mark (Rusca), S. Balázs (Orșova), I. Dobreu (Ohaba bistra), G. Oltean (Poiana), I. Csávossy (Băile-Herculane), Nobel Maur. (Orșova), Fr. Tomek (Bukiu), M. Petrovici (Mal), I. Milch (Mehadia), Eug. Benzenleitner (Nándorhegy), Remus Popa (Valișoara), Carol Gura (Ohaba bistra), Virgil Stefaniga (Glimboca), Fr. Fidesz (Orșova), Carol Stiu-ber (Orșova), *suptenți*: Octave Bordan, C. Müller, Arthur Lazics, Alb. Domby, J. Jakobovici, I. Buru jun., Aurel Doboșan, M. Pfeiffer și Dem. Dragomir (Caransebeș) și I. Frim (Caransebeș-nou).

Nou referent școlar e absolventul dela teologia din Cernăuți, așisderea fără studii pedagogice, dl J i a n.

Spre episcopie. E ultima săptămână nainte de alegerea de episcop, pe care o va conduce P. S. Sa dl episcop al Aradului, Ioan I. Papp,

care va sosi în orașul nostru Sâmbăta viitoare d. a. însoțit de mai mulți asesori și protopopi din dieceza sa.

Ni-se comunică din toate părțile: Lugojenii în fine s'au înțeles cu cei dela Oravița, ca să voteze cu toții pentru venerabilul nostru arhimandrit, care dintre toți candidații e cel mai apt a conduce dieceza și contra căruia n'are nimic nici guvernul, fiind bărbat de multă cultură și intactă moralitate.

Alegerea de patriarh la Sârbi s'a întâmplat. Radicalii Sârbi s'au folosit de o apucătură. Mai nainte au ales pe episcopul Sevicei, iar numai după abdicarea acestuia, care abdicare era convorbită, pe *Bogdanovici*. Noul patriarh abia e de 41 ani.

Preoți în grevă. Niște telegrame din Palermo ne spun, că preoții catolici din niște sate din jur s'au pus în grevă, fiindcă administrația bisericilor nu a voit să le îndeplinească cererile.

Apel. Corpul profesoral dela gimnaziu și o parte din inteligență din nou sulevează ideea formării unui club athletic.

Planul e gata, comisia pregătitoare în ființă, numai membrii se caută pentru clubul, care va fi așa constituit, că fiecare de orice vârstă își află cercul său de sport.

Protector e Il. Sa dl Constantin *Burdia*, care a promis tot spriginul, iar localitate va fi sala de gimnastică a școlii civile de stat din loc.

Conducător e profesorul de gimnastică dela gimnaziu Gavriil Holits, care deja în Budapesta a condus clubul athletic dela politehnică și Football-Club și deci e cea mai bună garanță, că membrii vor avea un iscusit conducător.

Pentru intruchiparea definitivă comisia pregătitoare conchiamă adunare constitutivă pe 4 Oct. n. a. c. la 11 ore în sala de cântări a gimnaziului.

Eventuale deslușiri dă profesorul de gimnastică, C. Holits, cu care se poate vorbi zilnic nainte de ameazi la gimnaziu.

Un post de jandarmi va fi în comuna Secaș și adecă vor fi 5 jandarmi.

Adunarea generală a băncii economice din Lugoș a fost în 20 Septemvre sub preșidența Il. Sale dlui Constantin *Burdia*, Consilier de Curte, președintele direcțiunei. S'a decis modificarea statutelor și capital social de 200.000 coroane.

Recruții vor intra la miliție abia cu 6 Octomvre n., dar voluntarii pe un an la obicinuita prima Octomvre.

Hoji de trifoi. Trifu *Radu*, neguțator în Jupa are mai multe holde în hotarul comunei Jaz, în cari în acest an sămănase orz și trifoi. La secerișul orzului, cea mai mare parte din el i-au furat'o. Iar zilele trecute, când își cosise trifoiul, niște țărani cu carele veniră să i-l fure. Dar pe când îl încărcau, o pușcătură trânti la pământ pe unul din hoji. S'a pornit cercetare.

Închiderea crâșmelor. Orașul Mako a elaborat un nou regulament în afacerea crâșmelor, conform căruia crâșmele au să se închidă începând de Sâmbăta seara dela oarele 5 până Luni dimineața. Acest regulament a fost trimis spre aprobare ministrului de interne Andrassy. De asemenea va fi trimis și tuturor orașelor din Ungaria spre studiere și aprobare.

Ploaie de fân. În orașul Dessau zilele trecute pe la 4 ceasuri după amiază s'a întunecat cerul și a început a cădea fân dela o înălțime de 40 m. S'ar fi putut aduna câteva care. Fânul era luat de vânt dela o depărtare de vre-o 2 km., de pe o câmpie și adus peste oraș. Slăbind aci puterea viforului, fânul a căzut la pământ.

Și-a omorât nevasta. Un țăran de frunte din o comună din jurul orașului Szombathely a venit dela vânat acasă și s'a pus să-și curețe pușca încă încărcată. Manipulând cu ea fără multă băgare de seamă, pușca s'a descărcat, și glonțul a intrat în pieptul soției sale, care se uită cum își curăță bărbatul pușca. Biata femeie a murit la moment.

Rachiul. Din nou își are rachiul jertfele sale, cari le știm. Câte vor mai fi însă, despre cari nu avem cunoștință!

Săptămâna trecută O. Popa și Ion Adam din Delinești, iar în Szilváshely, P. Cila și Antonio Bock suinduli-se rachiul în cap au început ceartă cu bătae. Ion Adam și Ant. Bock plătiră cu viața prea multa rachie, ce au beut-o, iar O. Popa e rănit greu. S'a pornit cercetare.

Sfințirea bisericii din Topleț.

Duminecă în 7/20 Septemvre a. c. a avut loc sfințirea bisericii de nou pictată din comuna Topleț.

O dorință veche a locuitorilor din Topleț, de a vedea în mijlocul lor pe mult iubitul nostru președinte al comunității de avere și deputat dietal, pe Ilustritatea Sa dl Constantin *Burdia* să realizeze acum, invitându-l să participe în calitate de naș la sfințirea bisericii.

După hotărârea comitetului parohial, președintele comitetului merse la Caransebeș, de unde ne aduce vestea, cumcă Ilustritatea Sa va lua parte la sfințirea bisericii noastre ca naș. Ca un fulger să lăți vestea în comună.

Pregătirile să începură. Să făcură 2 arcuri triumfale, unul la podul din capul comunei, iar celalalt la podul din mijlocul comunei cu inscripția: „Bine a-ți venit“.

Primirea.

Duminecă des de dimineață să vedea o mișcare neobicinuită în comună. Poporul cu mic, cu mare se adună în piața dinaintea școlii.

Pe la 1/29 oare între bubuituri de trescuri sosesc trăsurile cu Ilustrul Naș, înconjurat de un banderiu de vre-o 40 călăreți la capul comunei, unde aștepta inteligența din Topleț și jur, antiștiile comunale din Topleț și Börza și învățătorii cu copii cari ierău așezați în rânduri, în dreapta și stânga drumului. Sosind trăsurile, îl întâmpină pe Ilustrul oaspe dl notar Ladislau Laria, apoi judele comunei Topleț și judele comunei Börza.

Răspunde apoi Ilustritatea Sa, arătând dragostea ce o are față de poporul român, dar mai vârtos acelu din graniță, zicând: „că neavând conducători buni până acum, a decăzut total, atât moralicește, cât și materialicește“; mulțumind apoi pentru frumoasa-i primire, promite, că întotdeauna va lucra pentru prosperarea locuitorilor din graniță.

Între urale neconținute de: „Să trăiască“, trăsurile înconjurate de banderiu și popor intră în comună.

În comună dela podul din mijlocul comunei până la biserică ierău în dreapta și stânga drumului rânduri de bărbați, iar în piață popor foarte mult. Aci îl salută părințele Dimitrie Popovici.

În un răspuns foarte avântat Ilustrul naș își exprimă bucuria văzând, că poporul începe a cunoaște calea adevărată, care îl poate ridica iarăși la nivelul la care a fost. Mulțumind încă odată pentru graudioasa primire, ce i s'a făcut, Ilustrul naș e condus în casa parohială, de unde apoi împreună cu delegatul Consistorului au mers la biserică.

Sfințirea bisericii.

Serviciul sfințirii s'a făcut prin delegatul consistorului, părintele C. Dure, preotul local Dimitrie Popovici și preotul din comuna Tuffier Jurescu.

Biserica, de altcum destul de spațioasă, iera ticsită de popor, iar ceice nu au avut loc, ierău în curtea bisericii.

După actul sfințirii părintele Dure în o predică arată însemnătatea bisericilor, iar săvârșindu-se sf. leturgie, părintele local Popovici predică, arătând, care e raportul dintre popor și biserică.

Răspunsurile liturgice a fost executate de corul plugarilor. Mulțumită de altcum dnilor Pavel Magdescu, teolog absolut și Iosif Stoica, învățător, cari cu vociile lor sonore au ridicat foarte mult nimbul sărbării.

După săvârșirea sf. leturgii, Ilustrul naș a făcut vre-o câteva vizite, apoi a urmat:

Banchetul.

La o masă foarte bogată erau la vre-o 120 persoane. Inteligența ocupă locul din mijloc, iar de dreapta și stânga erau plugarii.

Primul toast l'a ținut dl Constantin Dure în sănătatea ilustrului naș. A toastat apoi Ilustritatea Sa dl Constantin *Burdia* pentru popor și iarăși dânsul pentru protopretorele cercului Orșova.

În o românească foarte bună ridică apoi pâharul dl protopretore toastând pentru oaspeți, iar ultimul toast îl ține dl preot Dimitrie Popovici în sănătatea delegatului.

De aici ilustrul oaspe a mers la cancelaria notarială, unde a ascultat plângerile și năcazurile poporului, dintre cari îmi țin de datorință a aminti următoarele:

Săptămâna trecută a sosit o poruncă dela foresteria din Orșova cătră păzitorii de păduri din Topleț, ca bucatele ce le vor aduce oamenii din așa numitele curățituri să le confiște și să se țină în păstrare la casa comunală. Codrenii conform poruncii confiscaseră dela mai mulți cucuruzul, tuleii și curcubetele.

Când îi veni la cunoștință Ilustrității Sale cazul acesta, îndată ordonă, ca toate cele confiscate să se dee la proprietari îndărăt, și totodată dispuse, ca codrenii să nu mai împedecă poporul de a aduce acasă bucatele culese. Când a făcut Ilustritatea Sa aceasta, de bună seamă că va fi știut starea de compătimit a locuitorilor din Topleț, cari în lipsa cea mare de pământ, întră cu puterea în pădurea comunității de avere, tăind lemnele din câte o bucată de pământ, pentru a-și agonisi pânea de toate zilele.

Toplecenii pentru această binefacere numai mulțumitori pot fi bunului nostru președinte și deci să nu-și uite a legă pacturile

cu comunitatea de avere și subscriind contractele să plătească darea cuvenită după parcelele ocupate.

Dela cancelaria notarială Ilustrul naș a mers în piață, unde a condus o horă și la care au luat parte domni și doamne bătrâni și tineri deopotrivă.

După aceia între strigăte de „Să trăiască” ilustrul naș părăsește comuna noastră, lăsând în fiecare momente, de cari cu bucurie ne vom aduce aminte întotdeauna.

Petrecerea s'a continuat apoi până târziu în voe bună.

Topleceanul.

Sfaturi economice.

(Urmare).

Pentru a sămăna trifoiul purpuriu (roșu), trebuie să arăm pământul la adâncime mijlocie îndată după ce spicoasele, or alte plante, au fost cosite. După ogorare facem arătură pentru sămănat, iar trifoiul îl sămănam ca grâul. După ce trifoiul încolțește, nu e bine să mănăm vitele pe el îndată în aceeaș toamnă. Dacă iarna pământul a fost prea tare muiat de reveneală, primăvara, după ce pământul s'a uscat, trecem cu rolul peste el pentru a-l așeza.

Ca trifoiul să fie bun de coasă, trebuie să așteptăm până ce scoate floare, cea ce de regulă să întâmplă în cea dintie jumătate a lunii Mai. Desvoltarea lui primăvară să face repede. E mai mic ca trifoiul de rând și ca luțerna, și e mai puțin hrănitor ca acestea. Din pricina frunzelor păroase vitele la început nu-l prea mănâncă, mai târziu însă, după ce s'au obicinuit cu el, mai ales dacă e nițel vestejit, îl mănâncă binișor. După ce a fost cosit, în locul lui să poate sămăna îndată cucuruz timpuriu, cialamadă or alte plante de nutreț pe vară.

Mestecătura de mazărice calțoasă.

Aceasta să cultivă pretutindeni, unde mestecăturile de toamnă, cari dau un nutreț mai prețios, nu dau un rezultat îndestulitor. Planta aceasta crește pretutindeni, afară de ținuturile foarte reci. Ce privește solul, ei îi priește orice pământ; astfel că să face de minune și în pământul slab nisipos și lutos, în care creșterea mestecăturii de mazere e mai mult ca îndoielnică.

Să samănă vara după cosirea grâului și a altor plante, și după ce miriștea a fost ogorată și arată până la o adâncime mijlocie. Ce privește mestecătura ce voim să sămănam, aceasta să compune din 40% secară, și 60% mazărice calțoasă. Din mestecătura aceasta să samănă câte 100—120 kgr. pe o holdă catastrală. Unde e trebuință de mai mult nutreț, să samănă și teritor mai mare; în cazul acesta însă e bine ca sămănatul să nu să facă pe întreg teritorul de odată, ci la un anumit interval, (după ce trece oareșicare timp), de oarece să poate întâmpla, că la primăvara să avem la îndemână nutreț mai mult decât ce ar putea vitele mânca în 8—10 zile, după care interval restul (ce rămâne) secarei și al mazărichii devine așos, așa că vitele nu-l mai mănâncă cu așa mare poftă. Să samănă pe la mijlocul lunii Septemvrie cu mașina de sămănat, ca și grâul.

De sămănatură nu e nevoie să se poarte vre-o grijă deosebită, cu toate că rolarea solului îi priește bine. Mestecătura aceasta dă

primăvara dintre toate plantele de nutreț sămănate toamna cel mai de frunte nutreț verde și încă în cvantitate foarte mare; cvalitativ însă nu este așa de bună, ca de pildă mestecătura de mazere, de oarece frunzele și colorul îi este puros și tare, așa că vitele îl mănâncă numai dacă nutrețul este mărunț tăiat. Din împrejurările aceste mestecătura amintită este recomandabilă mai ales la sămănat în pământ nisipos, precum și în pământ mai slab și lutos.

Mestecătura de mazere și mazărice să samănă numai în pământ bun, pentru că numai așa ne putem aștepta la o recoltă bogată. Planta aceasta este mult mai simțitoare în privința climatică (umblarea vremii) decât cele de mai nainte, prin urmare mestecătura aceasta să poate sămăna numai în astfel de ținuturi dela șes, unde iarna este mai puțin ger, de oarece gerul îi este păgubitor.

Mestecătura această de asemenea să samănă vara în locul spicoaselor or al altor plante, după ce miriștea a fost ogorată și arată. Mestecătura ce voim să sămănam să compune din 50 litri mazărice de toamnă, 50 litri mareze, 25 litri secară de toamnă și 25 litri orz de toamnă. Dacă mazăricea de toamnă este greu de căpătat, cea ce să întâmplă des la noi, atunci cele 50 litri de mazărice să pot înlocui cu 60 litri mazere de foamnă. La un lanț (jugăr) catastral a-jung 140—160 litri de sămăntă sămănată în 175—190 rânduri.

Nu e bine să ne grăbim cu sămănatul, de oarece planta, care să desvoltă repede, toamna este expusă îngălbenirei și uscării. Din pricina asta și sămănatul să face pe la sfârșitul lunii lui August, adică la începutul lunii Septemvrie. Să samănă cu mașina ca și grâul. În cursul toamnei sămănată nu cere nici o purtare deosebită de grijă; primăvară însă este bine, dacă peste solul rupt de ger să trece cu rolul, ca pământul să se așeze.

Nutrețul ce produce mestecătura aceasta este mai bogat decât cel dat de plantele mai sus înșirate, și este mai bun, mai nutritor; este hrană foarte priincioasă pentru vacile cu lapte. Un jugăr catastral produce cam 100—120 măji metrice nutreț de acesta.

2891 sz. kig.
1908.

Publicațiune.

Din partea subscriului primariu orășenesc se aduce la cunoștință publică, precumcă preliminarul de spese al orașului Caransebeș dimpreună cu preliminarele celorlalte fonduri compuse pe anul 1909 sunt expuse în înțelesul §-lui 125 a Art. de lege XXII din anul 1886, pe 15 zile adică dela 25 Septemvrie până la 9 Octomvrie a. c. în cancelaria comptabilității orășenești publice vederi, și că acelea în decursul oarelor oficioase tot acolo se pot vedeă.

Caransebeș, la 23 Sept. 1908.

Bastius m. p.
primar s.

4613. număr
kig. 1908.

Publicațiune.

Din partea subscriului primariu orășenesc prin aceasta se aduce la cunoștință publică, precumcă socoțile orașului Caransebeș pe anul 1907 compuse de comptabilitatea orășenească sunt expuse conform §-ului 142 al Art. de lege XXII din anul 1886, 15 zile adică din 25 Sept. până la 9 Octomvrie a. c. în cancelaria comptabilității orășenești publice vederi și că acelea în decursul oarelor oficioase tot acolo se pot vedeă.

Caransebeș, la 24 Sept. 1908.

Bordan m. p.
primar.

Domásnia község előljároságától.

1123. număr
1908. kig.

Árverési hirdetés.

Alulirott községi előljároság közhirrét teszi, hogy Domásnia község vásár-helypénzszedési joga 1908 évi október hó 11-én d. e. 11 órakor Domásnia község házában megtartandó nyilvános árverésen 1909 évi január 1-től kezdődő és 1911 évi december hó 31-ig terjedő három évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. A kikiáltási ár 1101 kor. azaz Egyezeregyszázegy korona, melynek 10%-a vagyis 110 kor. 10 fillért tevő összeg bánatpénz gyanánt még az évre megkezdése előtt az árverelni száudékozok által a községi pénztárnál készpénzben letétben helyezendő.

2. A bánatpénz a legtöbbet ígérő által nyomban az árverés után az $\frac{1}{4}$ (egy negyed) évre eső bérletösszeg erejéig kiegészítendő s ez összeg biztositékösszeg gyanánt a községi pénztárban kezelendő, a bérlet lejártá alkalmával ezen biztositékösszeg az utolsó, évnegyedre eső bérletösszeg fedezésére lesz fordítandó.

3. A bérletösszeg mindenkor egy negyed évi előleges részletekben fizetendő be a község pénztárába oly formán, hogy a negyedév első napján a fizetés eszközölve legyen, mivel ellenesetben a bérlet megszűntnek tekintendő s késedelmező bérlő veszélyére új árverés fog kitűzetni, ezenfelül pedig bérlő a biztositékösszeget elveszti.

4. Bérlő csak a jóváhagyott vásár helypénz szedési tárifa szerinti helypénzeket van jogosítva szedni. ennél nagyobb összegeket szedni tilos.

5. Köteles a vásár helypénz szedési jogbérlő a vásártér tisztán tartásáról saját költségén gondoskodni.

Domásnián, 1908 évi szept. hó 15-én.

Maresch,
kijelölő.

Pepa Zaria,
közs. bíró.

2327—908. kap. sz.

Publicațiune.

Târgul de țară

proxim al Caransebeșului

se va ține în 1, 2 și 3 Octombrie
st. nou 1908, adică Joi, Vineri și
Sâmbătă.

Caransebeș, la 31 August 1908.

Dragomir,
câp. oraș.**2 Ucenici**

cu destulă pregătire, se primesc la

„Severineana“

soc. com. pe acții în Caransebeș.

2-3

Ludovic Steiner

profesor de cant, clavier și acordator.

Locuiește : 6-6

Caransebeș, str. bisericii Nr. 344.

In comuna Buzeu

(ROMÂNIA)

se află spre vânzare 573□ metrii, loc
din parcela la Nr. 5. Bulevardul Vii-
torului.Informațiuni mai aproape de adminisrta-
ția acestui ziar.3493 sz. kig.
1908.

Publicațiune.

Din partea magistratului să aduce
la cunoștință publică, cumcă prezen-
tarea (controla) pentru glotași se va
ține în 12 Octomvrie 1908 st. n.Să provoacă deci toți acei glotași
născuți în anii 1866--1874 ca provă-
zuți cu libelele în ziua sus amintită
la 7 ore a. m. negreșit să se prezinte
căci la caz contrar conform legii aspru
se va pedepsi.Controla se va ține în curtea ma-
gistratului vechiu.

Caransebeș, la 17 Sept. 1908.

Bastius m. p.
primar s.

TIPOGRAFIA

LUI

Josif Jacobovits,: : CARANSEBEȘ, edificiul LICHTNECKERT : :
aranjată după stilul cel mai nou, primește spre efeptuire totfelul de
tipărituri bătătoare în arta tipografică precum :Bilete de vizită, plicuri, anun-
țuri de fidanțare și căsătorie
învitări pentru petreceri și
baluri, anunțuri funebrale,
Opuri și Broșuri, Reviste,
Registre, Tabele pentru ofi-
ciile notariale, comunale și
cercuale, tipărituri petru can-
celariile advocațiale, precum
și a tuturor institutelor decredit și păstrare, Prețuri
curente, Cataloguri, Placate,
și foi volante. Tipărituri în
mai multe colori. Mare asor-
timent în hârtie pentru can-
celarii, cartoane pentru bilete
de vizită, fidanțare și căsă-
torie, cassette foarte elegante
cu hârtie de scris în dife-
: : : : rite colori. : : : :

Comandele se efeptuesc repede și cu acurateță.

: Prețuri foarte eftine și moderate. :

R. GRAU, CARANSEBEȘ

Telefon 47.

păpucar.

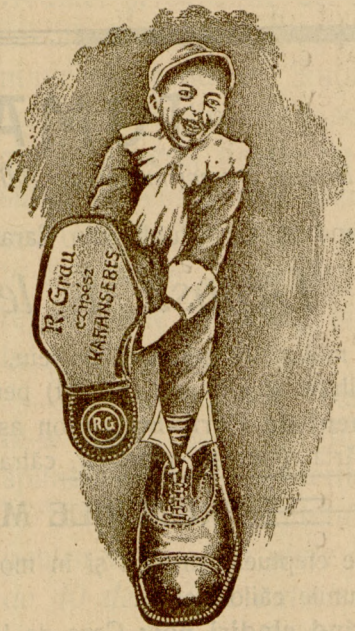
Telefon 47.

Cel mai mare magazin de ghetе
pentru dame, domni și copii.Singurul vânzător a renumitelor
fabricate:**Cobrak și Danubia**

precum și a ghetelor curat americane.

Face ghetе fine si moderne după măsură.

≡ Reparează prompt și eftin. ≡

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apaduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și pro-
specte dă**SINGER F. și R.**antreprisă de inginerie
și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON
63—01.

Mersul Trenurilor

Din Caransebeș la Lugoș pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.

Trenul personal: la 3 oare 55 m. dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.

Din Lugoș la Caransebeș sosește:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 min. p. m.
și 10 oare 33 minute seara.

Trenul de persoane: la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
57 m. p. m. și la 9 oare 56 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 m. p. m. și
la 10 oare 29 m. seara.

Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 m. dim. și
la 11 oare 21 m. a. m.

Trenul de persoane: la 9 oare 42 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replăti-
bile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale;
împrumuturi cambiale cu acoperire hipote-
cară, escontează cambii cu 3, eventual cu
2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni,
acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe ama-
nete și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele
neridicate se adaugă în 6 luni, anume la
1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la ca-
pital și se fructifică mai departe. Darea
pentru interesele de depuneri o solvește
institutul. Depuneri se pot face și prin poștă,
având a se indica adresa exactă a de-
ponentului. Rezolvarea urmează cu întoar-
cerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot
face prin poștă.

Direcțiunea.

**APĂ MINERALĂ PHŌNIX
DIN BUZIÁS**

Succes extraordinar la
Suferințe de rărunchi și beșică
NATURAL, PLĂCUTĂ ACRICIUNE (LIPSITĂ DE FIER).
Apă de masă extraordinar de recreatoare.
Vindecă, recorește. Recomandată de medici.

Ca apă de cură are efect escelent la morhuri de rărunchi și beșică, catar cronic de rărunchi, formațiuni de piatră, precum și morhuri catarale de secrețiune.

Prospecte trimite la cere administrația izvoarelor:
Direcțiunea băilor MUSCHONG în Buziásfürdő.

BAZARUL „LA COROANA“

Kohn & Zweig

CARANSEBES

Recomandă prăvălia lor bine
asortată în mode, manufacturi
și mărfuri curente.

Noutăți de sezon se pot cumpăra totdeauna.

BAZARUL „LA COROANA“

Serviciu prompt și prețuri solide

TOMA FINZ

Măestru lemnar, întreprinzător de zidiri și negustor de lemne în Caransebeș.

Recomand M. On. Public din Caransebeș și jur bine asortatul meu

Deposit de lemne de clădit

de brad, de molin, de gorun și de teiu, de blane de latezi, de trepte, de scânduri
de molin ghiluite și ghinuite (gefalzt) pentru padimente, toate deplin uscate, mai
departe **Cement de Portland**, carton asfaltat pentru acoperiș, pături de izolare,
penru a depărta umezeala pereților, cătrană (boază) și carbolineu cu

— PRETURILE MAI MODERATE —

Comandele se efeptuesc prompt și în modul cel mai conștiințios și se espediează
în toate stațiunile căilor ferate.

Întreprind cladiri noi: Case de locuit, clădiri de școală, de biserici și de
poduri, fac padimente de terrase în biserici și primesc tot felul de renovări la
edificii vechi, fac acoperișuri de carton asfaltat în calitate excelentă și pe acope-
rișuri vechi de șindilă, acoperișuri bine probate.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOŢII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBVITS, CARANSEBES.